

Rapport: W600 nader beschouwd vanuit gemeentelijk perspectief

Onderzoek Rekenkamer Weert
25 januari 2016

Inhoud

Samenvatting	2
Inleiding	4
1 Aanpak van het onderzoek	6
2 Klare taal: de gevonden feiten	9
3 Analyse en conclusies	20
4 Aanbevelingen	27
5 Bestuurlijke reactie	29
6 Nawoord	30

Samenvatting

De Rekenkamer van Weert heeft een onderzoek laten uitvoeren met betrekking tot de activiteiten in het kader van Weert 600 jaar stad, de rol van de gemeente daarbij en de financiële stromen die daarmee samenhangen. De doelstelling voor het onderzoek luidt: *In welke mate zijn de doelstellingen van het project 'Weert 600 jaar' helder geformuleerd, gehaald, binnen de financiële kaders die door de raad zijn geformuleerd en goed geëvalueerd? En is de raad hier voldoende volledig en tijdig over geïnformeerd?*

Voor een goed begrip van de onderzoeksvragen is het van belang om de context van het onderzoek te duiden. De gemeenteraad heeft een subsidie beschikbaar gesteld voor de activiteiten van de Stichting. Dit is een lager bedrag/ander scenario dan door het College voorgesteld. De vraag is of er buiten de subsidiëring van de Stichting W600, na de besluitvorming in de raad over de aangepaste subsidie, andere financiële stromen zijn ontstaan vanuit de gemeente naar organisatoren van evenementen. En daarbij tevens de vraag of bij de uitvoering van die activiteiten er sprake is van gedwongen winkelnering bij bedrijven die de Stichting W600 gesponsord hebben.

Het onderzoek leidt tot de volgende conclusies:

- (a) De totale financiële bijdrage van de gemeente Weert aan de W600-activiteiten bedraagt €809.117;
- (b) De omvang van de gemeentelijke facilitering staat los van de scenariokeuze met betrekking tot de gemeentelijke financiële bijdrage;
- (c) De doelstellingen van W600 zijn niet bijgesteld onder invloed van de lagere financiële bijdrage van de gemeente Weert;
- (d) Er is geen sprake van gedwongen winkelnering bij de besteding van W600 bijdragen door evenementen;
- (e) De doelstellingen van W600 zijn gerealiseerd;
- (f) Het evaluatieonderzoek van W600 is op een professionele wijze uitgevoerd, met representatieve uitkomsten;
- (g) De gemeenteraad van Weert is op meerdere momenten geïnformeerd over de voortgang en afronding van de W600 activiteiten.

Op basis van de gemaakte analyse en getrokken conclusies concludeert de Rekenkamer dat de doelstellingen met betrekking tot W600 aantoonbaar zijn gehaald binnen de aangegeven financiële kaders met betrekking tot de gemeentelijke bijdragen. De raad is hier volledig en tijdig over geïnformeerd. Het daarbij gehanteerde evaluatieonderzoek van Toponderzoek is op een methodologisch professionele wijze uitgevoerd met representatieve uitkomsten.

Bij deze positieve conclusies geldt de kanttekening dat de financiële kaders deels wel (subsidie) en deels niet (facilitering) kwantitatief genormeerd zijn, zodat de kaders veel ruimte en vrijheid boden voor de feitelijke invulling van de gemeentelijke bijdrage op het onderdeel facilitering. Ook – of wellicht mede daardoor – ontbrak het aan een door de raad gestelde norm met betrekking tot de totale omvang van de gemeentelijke bijdrage aan de W600 activiteiten. De lacune in deze kaderstelling door de raad heeft er mede toe geleid dat tijdens de (tussentijdse) informatievoorziening aan de raad er geen vergelijking gemaakt kon worden tussen budget en realisatie, wat de invulling van de controlerende rol bemoeilijkt.

De Rekenkamer komt tot de volgende aanbevelingen:

- (a) Versterk de kaderstellende en controlerende van de gemeenteraad door bij activiteiten waarbij een gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt altijd een meetbare norm te stellen;
- (b) Bestuur de gemeentelijke bijdrage aan evenementen integraal en samenhangend;
- (c) Geef het FVO de opdracht om de aanbevelingen uit te voeren en na een jaar te evalueren op welke wijze ze in praktijk zijn gebracht;
- (d) Koester de succesvolle aanpak van W600 en draag dit actief uit!

Inleiding

1 De Rekenkamer van Weert heeft een onderzoek laten uitvoeren met betrekking tot de activiteiten in het kader van Weert 600 jaar stad, de rol van de gemeente daarbij en de financiële stromen die daarmee samenhangen. Achtergrondinformatie: In 1414 heeft Weert marktrechten gekregen en dus 2014 was Weert 600 jaar stad. De gemeente Weert wilde dit feestelijk vieren en het College had in 2013 verschillende scenario's uitgewerkt. De gemeenteraad heeft voor het zilveren scenario (€450.000,--) gekozen ofschoon het College een gouden scenario (€750.000,--) had voor gesteld. Er is een aparte Stichting Weert 600 opgericht en de ondersteuning is neergelegd bij Centrum Management Weert. De centrummanager was projectleider jubileumprogramma/programma-coördinatie. De Burgemeester was voorzitter van de Stichting. Daarnaast waren er nog 2 projectleiders binnen de gemeente Weert (projectleider Stadspromotie, marketing en communicatie en projectleider Overheid).

2 Het vertrekpunt dat gehanteerd werd is als volgt geformuleerd:

- (a) Een feest van, voor en door de Weertenaren;
- (b) Verrijken van het reguliere jaarprogramma, toevoegen van nieuwe elementen;
- (c) Een gevarieerd en sterk programma dat een meerjarig nut afwerpt;
- (d) Economische impuls in 2014, die ook doorwerkt in de jaren na 2014;
- (e) Verbetering fysieke en sociale infrastructuur.

3 In het jaar 2014 hebben diverse activiteiten plaatsgevonden. Het bureau Toponderzoek heeft een telefonisch (evaluatie) onderzoek uitgevoerd in de regio van Weert en gebruik gemaakt van een onderzoek panel voor de gehouden enquête in Weert. WTV-Magazine en Weert de Gekste zijn bij het onderzoek betrokken. Met totaal ca. 700 respondenten zijn de onderzoeksgegevens representatief volgens het bestuur van de Stichting Weert 600.

4 Bij het fractievoorzittersoverleg bestaat de behoefte aan aanvullend inzicht in de financiële stromen met betrekking tot de Weert 600 activiteiten, de rol van de gemeente daarbij en de gemaakte afspraken met sponsors. En in het verlengde hiervan of de uitgevoerde evaluatie hier een (juist) inzicht in heeft gegeven. Dit alles heeft de Rekenkamer Weert doen besluiten om een onderzoek uit te voeren.

5 Voor dat tot analyse kan worden overgegaan is het noodzakelijk om de feitelijke prestaties van de gemeente te verzamelen. Daartoe is een feitenonderzoek uitgevoerd, waarvan de bevindingen zijn vastgelegd in een nota van bevindingen. Op deze nota is een ambtelijke reactie verkregen die is verwerkt in de voorliggende rapportage. Hierdoor is een onbetwiste basis verkregen voor het maken van een analyse in termen van conclusies en aanbevelingen.

6 De rapportage is als volgt opgebouwd. Na deze inleiding wordt in het eerste hoofdstuk een toelichting op de aanpak van het onderzoek gegeven, gevolgd door de gevonden feiten op de onderzoeksvragen in hoofdstuk twee. Hoofdstuk drie analyseert de bevindingen en bevat conclusies. Het rapport wordt in hoofdstuk vier afgerond met aanbevelingen.

7 Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoek- en adviesbureau Public Profit B.V. in de persoon van Drs. Hans J.W. Verdellen, in opdracht van de Rekenkamer van Weert.

1 Aanpak van het onderzoek

101 In dit hoofdstuk worden de opzet en aanpak van het onderzoek toegelicht. Achtereenvolgens komen aan de orde de doelstelling en de onderzoekscontext, de onderzoeksvragen, de reikwijdte en de uitwerking van de aanpak.

Doelstelling en onderzoekscontext

102 De doelstelling voor het onderzoek luidt: *In welke mate zijn de doelstellingen van het project 'Weert 600 jaar' helder geformuleerd, gehaald, binnen de financiële kaders die door de raad zijn geformuleerd en goed geëvalueerd? En is de raad hier voldoende volledig en tijdig over geïnformeerd?*

103 Voor een goed begrip van de onderzoeksvragen is het van belang om de context van het onderzoek te duiden. De gemeenteraad heeft een subsidie beschikbaar gesteld voor de activiteiten van de Stichting. Dit is een lager bedrag/ander scenario dan door het College voorgesteld. De vraag is of er buiten de subsidiëring van de Stichting W600, na de besluitvorming in de raad over de aangepaste subsidie, andere financiële stromen zijn ontstaan vanuit de gemeente naar organisatoren van evenementen, die via de figuur van een projectsubsidie zijn verstrekt en inhoudelijk toch gerelateerd zijn aan de W600 festiviteiten. En daarbij tevens de vraag of bij de uitvoering van die activiteiten er sprake is van gedwongen winkelnering bij bedrijven die de Stichting W600 gesponsord hebben. In deze context moeten de onderzoeksvragen bezien worden.

Onderzoeksvragen

104 Om de doelstelling te kunnen beantwoorden heeft de Rekenkamer de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat is de gemeentelijke bijdrage geweest aan W600 (organisatiekosten en bijdragen aan evenementen):
 - a. In financiële zin;
 - b. In personele zin, vertaald in ingezette uren van medewerkers;
2. In welke mate is de begrote verhouding tussen de financiële en de personele bijdrage veranderd na de besluitvorming in de raad over de keuze voor het zilveren in plaats van het gouden scenario? Heeft er anderszins een wijziging plaatsgevonden in de gemeentelijke bijdrage?
3. In welke mate zijn de doelstellingen van Weert-600 bijgesteld onder invloed van het beperktere beschikbare budget (zilveren scenario)?

4. Welke sponsoring is er geweest door derden (bedrijfsleven) en onder welke condities is deze sponsoring verkregen?
5. Zijn er nog andere geldstromen geweest die Weert-600 ten goede zijn gekomen?
6. Zijn de doelstellingen van Weert-600 gehaald, met welke financiële middelen?
7. In welke mate is de uitgevoerde evaluatie door Stichting W600 overeenkomstig de werkelijkheid?

Reikwijdte en karakter van het onderzoek

105 Het onderzoek betreft de analyse van bestaand financieel materiaal, wat via de Rekenkamer aan de onderzoeker ter beschikking is gesteld. Met andere woorden: er is geen nieuw evaluatierapport gemaakt. Ook met betrekking tot het inzicht in het aantal sponsoren en hun respectievelijke bijdragen (en verlangde tegenprestaties) en de projectsubsidies is gewerkt vanuit de beschikbaarheid van de gegevens, zoals aanwezig in de financiële administratie van de gemeente of van de Stichting W600.

106 De onderzoeksvraag of de uitgevoerde evaluatie overeenkomstig de werkelijkheid is, wordt beantwoord door een beoordeling van de onderzoeksopzet en –uitvoering zoals gedaan door bureau Toponderzoek. Het is een zijbelichting op de methodetechnische kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek.

De aanpak

107 Als aanpak is een documentanalyse uitgevoerd en hebben er interviews plaatsgevonden. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen de Stichting W600 en de gemeente Weert. De volgende stukken bestudeerd:

- (a) De relevante raadsstukken met betrekking tot de gemeentelijke financiële bijdrage aan de Stichting W600 (Bron: gemeente Weert);
- (b) De tussen- en eindevaluatie van de Stichting W600 (Bron: Stichting W600);
- (c) De onderzoeksrapportage van Toponderzoek (inwoners en niet-inwoners);
- (d) De notitie ‘Facilitering Weert 600 jaar stad’ van de werkgroep W600 overheid periode 1 januari t/m 31 december 2014 (Bron: gemeente Weert);
- (e) De specificaties van de verstrekte subsidies vanuit de ‘Subsidieverordening Welzijn en Evenementen 2013’(Bron: gemeente Weert);
- (f) Documentatie met betrekking tot de verstrekte bijdragen vanuit de Stichting W600 aan evenementen inclusief de voorwaarden (Bron: Stichting W600).

108 Er zijn interviews gehouden met de voorzitter van de Stichting W600, met een bestuurslid van de Stichting W600, met de projectmanager W600, met de voorzitter van de werkgroep W600 overheid van de gemeente Weert, met de verantwoordelijk portefeuillehouder van de gemeente Weert en met de onderzoeker van Toponderzoek.

2 Klare taal: de gevonden feiten

201 In dit hoofdstuk worden de gevonden feiten bij de onderzoeksvragen gepresenteerd. Dit betreft een weergave van de feiten, op basis van de uitgevoerde documentanalyse en de gehouden interviews. De in dit hoofdstuk gepresenteerde bevindingen bevatten dus nog geen analyse en/of oordeelsvorming.

202 De presentatie van de feiten volgt de opbouw van de onderzoeksvragen.

Onderzoeksvraag 1: Wat is de gemeentelijke bijdrage geweest aan W600 (organisatiekosten en bijdragen aan evenementen) in financiële zin en in personele zin, vertaald in ingezette uren van medewerkers?

203 De bijdrage in financiële zin betreffen de kosten die door de gemeente Weert zijn gemaakt en/of gedragen en die aanvullend zijn aan de bijdrage van €450.000 die door de gemeente Weert aan de Stichting W600 is verstrekt. Dit vanuit de invalshoek van kosten die door de gemeente gedragen zijn, waarbij niet wordt ingegaan op de dekking van deze kosten en ook niet op de eventuele (toekomstige) opbrengsten die ermee gerealiseerd zijn of gaan worden. Het is derhalve een feitelijk relaas over de gemaakte kosten, los van het rendement noch van de dekking, die te relateren zijn aan W600 (organisatiekosten en kosten voor evenementen).

204 Deze aanvullende bijdrage in financiële zin bestaat uit een aantal onderdelen:

- (a) Subsidies op grond van de ‘Subsidieverordening Welzijn en Evenementen 2013’;
- (b) Overige bijdragen;
- (c) Personele inzet algehele ondersteuning;
- (d) Personele inzet werkgroep overheid en projectleiding overheid;
- (e) Inzet personeel en materieel afdeling Openbaar Gebied;
- (f) Inzet stadstoezicht en externe BOA’s;
- (g) Materiële inzet;
- (h) Rembrandt in zwart/wit.

205 De *subsidies op grond van de ‘Subsidieverordening Welzijn en Evenementen 2013* betreffen er twee die in 2014 zijn verstrekt voor activiteiten die in het kader van W600 zijn georganiseerd. Het betreft:

- (a) Het NK Outdoor handboogschieten, met een subsidie van €6.000;
- (b) De Paardenpolowedstrijd, met een subsidie van €1.000.
- (c) In totaal derhalve een bedrag aan *subsidies op grond van de ‘Subsidieverordening Welzijn en Evenementen 2013* van **€7.000**.

206 Hierbij dient volledigheidshalve te worden opgemerkt dat bijdragen zijn die op grond van een subsidieregeling zijn toegekend en niet op grond van de relatie met W600. Gelet op deze relatie met W600 worden ze in het kader van dit Rekenkameronderzoek echter wel bij de beantwoording van onderzoeksvraag 1 betrokken.

207 De *overige bijdragen* bestaan uit de volgende onderdelen:

- (a) Een extra bijdrage in de kosten van opvang en begeleiding van de culturele delegatie van zusterstad Yuhang van 29 april tot en met 12 mei 2014, ter gelegenheid van de kunstuitwisseling en kunstexpositie Art Spectrum 600, een bedrag van €12.700;
- (b) De Weerterlandprijs heeft geen dekkende begroting. Het tekort is ruim €6.000 en hiervoor is een garantie afgegeven door W600 van €5.000. Deze kosten zijn door de gemeente gedragen. Een bedrag van €5.000 derhalve als bijdrage;
- (c) Kosten mediadeal met L1: de gemeente heeft een afspraak¹ kunnen maken met omroep L1, waarbij de verbinding is gelegd met de W600 activiteiten. De gemeente Weert heeft daarvoor in 2014 een bijdrage betaald van €20.000. Kostentechnisch gezien wordt bij de onderbouwing van de communicatiekosten² deze bijdrage gespecificeerd als een eenmalige extra bijdrage van de gemeente³. De communicatiekosten zelf (zie voetnoot 2) worden niet gezien als een extra bijdrage aan W600 vanwege de onlosmakelijke verbondenheid met de stadspromotie. Om deze reden wordt de aangehaalde €20.000 wel gezien als extra W600 gerelateerde kosten, los van het meervoudig voordeel van deze deal (zie voetnoot 1);
- (d) Kosten voor extra pagina's in het Met Ons In Weert blad voor een bedrag van €4.000. Ook hiervoor geldt grosso modo het zelfde als bij L1: kostentechnisch gezien worden bij de onderbouwing van de communicatiekosten deze kosten gespecificeerd als een eenmalige extra bijdrage van de gemeente (zie voetnoot 2 en 3).
- (e) In totaal derhalve een bedrag aan *overige bijdragen* van (€12.700 + €5.000 + €20.000 + €4.000 =) **€41.700**.

¹ De gemeente heeft kunnen profiteren van de deal die W600 met L1 had gemaakt (30K korting per jaar), heeft erop mee kunnen liften. Er is een verbinding met de MOIW campagne gemaakt kunnen worden. De gemeente Weert heeft de kosten in het 1e jaar van de driejarige overeenkomst verder kunnen verlagen door de bijdrage in de kosten van 20K door de Stichting.

² Specificatie verkregen via email dd 15 oktober 2015, bestand *W600 Inkoopplan comm en mediainkoop v14 (2015 I 22)*.

³ Zoals ook verwoord in de notitie Suggestie vanuit de Stichting W600 aan College van B&W m.b.t. overnemen kosten/dekking dd 6 februari 2014

208 De *personele inzet algehele ondersteuning* betreft de ondersteuning die geboden werd door drie functionarissen van de gemeente aan W600 (projectmanager, secretariële ondersteuning bestuur en projectleider stadspromotie, marketing en communicatie). Dit betreft een inzet over 2014 van 1.735 uur en op basis van de bruto loonsom is dit een bedrag van **€85.882**. Voor de goede orde: dit zijn de op geld gewaardeerde inspanningen van de betreffende drie Weerter ambtenaren ten behoeve van W600. Door de inzet vanuit de provincie is voorzien in de dekking van deze kosten. Er hoefde dus geen aanvullende dekking gevonden te worden⁴.

209 De *Personele inzet werkgroep overheid en projectleiding overheid* betreft⁵ de totale inzet van uren van de projectleider W600 overheid en van de acht gemeentelijke leden van de werkgroep overheid over 2014. Dit betreft 1.563 uur aan zogenaamde niet reguliere werkzaamheden voor deze personen, die kunnen worden gezien als de op geld gewaardeerde inzet van deze mensen ten behoeve van W600 in 2014. Op basis van bruto loonsom van elk komt neer op een bedrag van **€70.961**.

210 De *Inzet personeel en materieel afdeling Openbaar Gebied* betreft⁶ de extra inzet van de buitendienst van de gemeente Weert. Dit zijn naast tractie ook de kosten voor de ureninzet (afgerond 518 uur)⁷. Dit is een bedrag van **€51.610**.

211 De *Inzet stadstoezicht en externe BOA's* is⁸ de extra inzet van stadstoezicht van de gemeente Weert bij meerdere W600 evenementen. Deze extra inzet was in 2014 in totaal 212,5 uur met een geldswaarde van €5.200. Daarnaast werd voor €631 extern ingehuurd, zodat dit een totaalbedrag van aan W600 gerelateerde kosten betreft van **€5.831**.

212 De notitie 'Facilitering Weert 600 jaar stad' geeft op pagina 9 een toelichting op het onderdeel *materiële inzet (start citaat)*: naast de personele inzet was er sprake van diverse kosten m.b.t. het jubileum c.q. specifieke evenementen of onderdelen die gevoeglijk als des gemeentes kunnen/moeten worden aangemerkt of die de gemeente vanuit de toegezegde ruimere facilitering (raadsnotie) tot zich heeft genomen. Deze kosten zijn toegerekend naar diverse bestaande daarvoor bestemde kostenposten zoals PR, representatie, openbaar gebied, volksfeesten ruimte e.d. De totale materiële kosten over 2014 die hierop geboekt zijn bedroegen **€60.437**(*einde citaat*).⁹

⁴ Notitie 'Facilitering Weert 600 jaar stad' pag. 7 (kosten) en 11(dekking).

⁵ Notitie 'Facilitering Weert 600 jaar stad' pag. 7.

⁶ Idem voetnoot 5. Bedrag gespecificeerd in een bestand *Verantwoording uren weert 600 Openbaar Gebied 2014*

⁷ Uren gespecificeerd in bestand *Verantwoording uren weert 600 Openbaar Gebied 2014*.

⁸ Notitie 'Facilitering Weert 600 jaar stad' pag. 8.

⁹ Bedrag gespecificeerd in een bestand *W600 overzicht 201413 07 2015*.

213 Het onderdeel *Rembrandt in zwart/wit* kent ook een verbinding met W600, het is een van de 35 evenementen uit het jubileumprogramma 2014. De tentoonstelling werd onder verantwoordelijkheid van het gemeentelijk Erfgoedcluster (eenheid musea) uitgevoerd. De verwachting was dat dit op basis van 13.000 betalende bezoekers kostenneutraal zou kunnen plaatsvinden. Het aantal verkochte entreebewijzen bedroeg echter 6.500, waardoor er sprake is van een financieel tekort van in totaal **€35.696**. Dit tekortbedrag is door de gemeente Weert gedragen.

214 Dit alles leidt tot het volgende totaalbeeld:

Onderdeel	Bedrag
Subsidies	€7.000
Overige bijdragen	€41.700
Personele inzet algehele ondersteuning	€85.882
Personele inzet werkgroep overheid en projectleiding overheid	€70.961
Inzet personeel en materieel afdeling Openbaar Gebied	€51.610
Inzet stadstoezicht en externe BOA's	€5.831
Materiële inzet	€60.437
Rembrandt in zwart/wit	€35.696
Totaal:	€359.117

Afbeelding 1: totaalbeeld financiële bijdrage gemeente Weert aanvullend aan subsidie €450.000

215 Hiermee is de totale financiële bijdrage van de gemeente Weert aan de W600 activiteiten een bedrag van €809.117: €450.000 aan subsidie voor de Stichting W600 en €359.117 aan overige door de gemeente gedragen kosten met een herkenbare relatie naar W600.

216 De bijdrage in personele zin, vertaald in ingezette uren, is bij de toelichting op de onderdelen reeds geduid en in geld gewaardeerd. Samenvattend betreft het:

- (a) Personele inzet algehele ondersteuning: 1.735 uur;
- (b) Personele inzet werkgroep overheid en projectleiding overheid: 1.563 uur;
- (c) Inzet personeel afdeling Openbaar Gebied: 518 uur;
- (d) Inzet stadstoezicht: 212,5 uur;

217 In totaal betreft het een inzet van ruim 4.000 uur (4.028,5 uur). Zoals gezegd, de financiële waarde van deze uren is verdisconteerd in de bedragen zoals hiervoor genoemd en samenvattend gepresenteerd in afbeelding 1.

Onderzoeksvraag 2: In welke mate is de begrote verhouding tussen de financiële en de personele bijdrage veranderd na de besluitvorming in de raad over de keuze voor het zilveren in plaats van het gouden scenario? Heeft er anderszins een wijziging plaatsgevonden in de gemeentelijke bijdrage?

218 Uit het onderzoek blijkt niet dat deze verhouding veranderd is, er is geen sprake van een communicerend vat tussen de lager dan (door de Stichting W600) verwachte financiële bijdrage van de gemeente en de inzet in uren vanuit de gemeente. De argumenten hiervoor zijn:

- (a) Het zijn andere tijdvlakken waarin de hoogte van deze bijdragen werd bepaald. De besluitvorming omtrent de scenario's vond plaats in de raadsvergadering van 26 juni 2013, terwijl de personele inzet zich gedurende het jaar 2014 heeft gevormd. Deze inzet volgde mede uit de raadsnotie van 26 juni 2013, waarin het College werd gevraagd te komen met regels voor de facilitering van de W600 evenementen. In de behandeling van de motie is daarbij gesproken over een *ruimhartige facilitering*, naar analogie van de facilitering van het recente OLS binnen de gemeente Weert (Stramproy 2013). De raad is via een brief gedateerd 17 januari 2014 geïnformeerd over het besluit van het College hoe aan deze facilitering vorm wordt gegeven, inclusief een bijlage van gespecificeerde activiteiten. In de informatiebijeenkomst Ruimte van 16 september 2015 is de al eerder genoemde Notitie 'Facilitering Weert 600 jaar stad' aan de orde gesteld¹⁰, waarin het inzicht wordt geboden in de feitelijke facilitering, de kosten ervan en de dekking van deze kosten;
- (b) De lagere bijdrage (goud in plaats van zilver) aan de Stichting W600 betekende in de praktijk dat er minder budget was om een financiële bijdrage te verstrekken aan de evenementen. Er bestaat geen relatie tussen de verstrekte financiële bijdragen aan de (individuele) evenementen vanuit de Stichting W600 en de facilitering vanuit de gemeente van de W600 activiteiten c.q. evenementen. De gemeentelijke facilitering was voor de Stichting W600 een positieve omgevingsfactor waar zij zelf geen invloed op had en ook niet geprobeerd heeft om op te sturen.

¹⁰ De raadscommissie Algemene Zaken is ook al eerder over de feitelijke facilitering geïnformeerd, namelijk middels de tussenevaluatie over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2014. In de informatiebijeenkomst Ruimte van 16 september is de raad middels het evaluatierapport over de periode 1 januari tot en met 31 december 2014 over de feitelijke facilitering over het gehele jaar geïnformeerd.

Onderzoeksvraag 3: In welke mate zijn de doelstellingen van Weert-600 bijgesteld onder invloed van het beperktere beschikbare budget (zilveren scenario)?

219 De doelstellingen van Weert 600 zijn door de Stichting W600 niet bijgesteld na het besluit tot het zilveren scenario door de gemeente.

220 Uit het onderzoek volgt het beeld dat de bijstelling naar het zilveren scenario uiteindelijk weinig effect gehad op de te organiseren evenementen. Er werd alle energie gezet op wat wel mogelijk was in plaats van wat niet mogelijk was als gevolg van de lagere gemeentelijke subsidie (*citaat uit een van de interviews: 'krapte creëert creativiteit'*). Na de duidelijkheid over de lagere bijdrage is er een onderscheid gemaakt tussen A, B en C evenementen. A ging sowieso door en B en C was afhankelijk van de financiële middelen van derden. Van de B en C evenementen zijn er overigens maar een beperkt aantal niet uitgevoerd, ondanks dat ze geen financiële bijdrage van de Stichting hebben ontvangen. Daarbij is in die zin creatief gewerkt dat sponsors die zich rechtstreeks tot de evenementen hebben gewend, zodat deze toch doorgang konden vinden.

221 Vanuit de Stichting W600 is veel meer naar de kostenefficiëntie gekeken dan om pogingen te doen om alsnog meer inkomsten/financiële bijdragen te verkrijgen. Geen zoektocht naar extra geld, maar inzet op het slim organiseren van middelen en materiaal voor de evenementen.

Onderzoeksvraag 4: Welke sponsoring is er geweest door derden (bedrijfsleven) en onder welke condities is deze sponsoring verkregen?

222 Het evaluatierapport van de Stichting W600¹¹ bevat een specificatie van de sponsoring, die een financiële omvang kent van €409.259:

Onderdeel	Bedrag
Cashsponsoring	€50.095
Adoptie evenementen	€102.500
Naturasponsoring (bartering) zoals opgenomen is in contracten	€125.980
Overige naturasponsoring (buiten begroting W600)	€130.684
Totaal:	€409.259

Afbeelding 2: overzicht sponsoring W600

¹¹ Evaluatie Stichting Weert 60 jaar stad – maart 2015

223 Het rapport bevat voorts een nadere toelichting op de onderdelen cashsponsoring, adoptie evenementen en naturasponsoring. Van deze laatste vorm, ook wel *bartering* genoemd, bevat het rapport een gedetailleerde specificatie per sponsor.

224 Het onderdeel van de onderzoeksvraag met betrekking tot de conditie waaronder de sponsoring verkregen is, wordt gezien vanuit de in hoofdstuk 1 van dit rapport benoemde onderzoekscontext van ‘gedwongen winkelnering’. Uit het onderzoek volgt het beeld dat er geen sprake is van gedwongen winkelnering bij de besteding van de financiële bijdrage vanuit de Stichting W600 aan de evenementen. Wel was het zo dat de Stichting lucratieve afspraken had gemaakt waar evenementen met korting zaken konden doen. Daar is vanuit de Stichting W600 op gewezen, maar met bestedingsvrijheid voor de evenementen.

225 In dit Rekenkameronderzoek spitst dit vraagstuk van ‘gedwongen winkelnering’ zich toe op de communicatie. Met drie partijen¹² zijn *bartering* afspraken gemaakt. Deze partijen hadden zitting in de werkorganisatie W600, onderdeel communicatie. Bij het toekennen van een financiële bijdrage vanuit de Stichting W600 werden de randvoorwaarden meegestuurd, waarin wordt gesteld dat het ingediende evenement voldoet aan een aantal randvoorwaarden, waaronder dat de marketing en communicatie afgestemd dient te worden met de Stichting W600 ‘om conflicterende situaties te voorkomen en meerwaarde te bereiken’. In de praktijk betekende dit vooraf afstemming met de werkorganisatie W600, onderdeel communicatie. Deze afstemming was een verplichte voorwaarde om voor een financiële bijdrage in aanmerking te komen.

226 ‘Afstemming plegen met’ staat niet gelijk aan ‘zaken doen met’. Insteek van de Stichting W600 was afstemming om zoveel als mogelijk een samenhangende uitstraling tot stand te brengen. Om die reden is ook een communicatie toolbox ter beschikking gesteld om organisatoren van evenementen te ondersteunen als ze zelf de communicatie wilden verzorgen. Er werd ook een financiële bijdrage versterkt door de Stichting W600 als er geen zaken gedaan werd met (een van) de drie communicatiebureaus: uit het onderzoek volgt dat bij 80% van de evenementen geen gebruik is gemaakt van de diensten van (een van) de drie communicatiebureaus terwijl er wel een financiële bijdrage vanuit de Stichting W600 werd verstrekt.

¹² HLVW, Artis online & offline communicatie en Buro Beeldvang

Onderzoeksvraag 5: Zijn er nog andere geldstromen geweest die Weert-600 ten goede zijn gekomen?

227 Uit de bestudeerde documenten en de gehouden interviews blijken geen andere geldstromen die aan W600 (organisatiekosten en bijdragen aan evenementen) ten goede zijn gekomen dan die genoemd in het evaluatierapport van de Stichting. De financiële inhoudelijkheid van het evaluatierapport correspondeert volledig met de door de accountant goedgekeurde jaarstukken over 2014¹³ en 2015¹⁴.

Onderzoeksvraag 6: Zijn de doelstellingen van Weert-600 gehaald, met welke financiële middelen?

228 Met betrekking tot de financiële middelen wordt verwezen naar de bevindingen bij de onderzoeksvragen 1 en 5: een totale gemeentelijke bijdrage van de gemeente Weert aan de W600 activiteiten van €809.117, waarvan €450.000 subsidie en €359.117 aan overige bijdragen.

229 De vijf geformuleerde projectdoelstellingen voor Weert-600 luiden:

- (a) Een feest van, voor en door de Weertenaren;
- (b) Verrijken van het reguliere jaarprogramma, toevoegen van nieuwe elementen;
- (c) Een gevarieerd en sterk programma dat een meerjarig nut afwerpt;
- (d) Economische impuls in 2014, die ook doorwerkt in de jaren na 2014;
- (e) Verbetering fysieke en sociale infrastructuur.

230 De eerst drie doelstellingen richten zich vooral op participatie van de Weertenaar, het trotser maken van de eigen burgers en het aantrekken van extra bezoekers. De laatste twee doelstellingen richten zich meer op het vestigingsklimaat in algemene zin. Vanuit deze beide invalshoeken is het jubileumprogramma tot stand gekomen¹⁵.

231 De vraag of deze doelstellingen zijn gehaald wordt vanuit twee lijnen benaderd. De eerste lijn is die van de inhoud van het evaluatierapport van de Stichting W600. In dat rapport staat de verdere concretisering van de aangegeven vijf projectdoelstellingen in meetbare resultaten en wordt er verantwoording over afgelegd. Voorbeelden hiervan zijn:

- (a) Het % bewoners van Weert dat op enigerlei wijze betrokken is bij het totstandkomen van het jubileumprogramma 2014:
 - (i) Doel: meer dan 10%;
 - (ii) Gerealiseerd: 32%.

¹³ WOG Registeraccountants BV dd. 10 april 2015.

¹⁴ WOG Registeraccountants BV dd. 13 augustus 2015.

¹⁵ Evaluatie Stichting Weert 60 jaar stad – maart 2015, pagina 16

- (b) Het aantal bewoners dat in januari 2015 tevreden terugkijkt op het jubileumprogramma 2014:
 - (iii) Doel: meer dan 50%;
 - (iv) Gerealiseerd: 60% geeft een rapportcijfer van 7 of hoger.

232 In de evaluatie wordt niet op alle geformuleerde meetbare resultaten expliciet gerapporteerd, maar het algemene beeld is positief en onderbouwd met feiten die een objectief beeld geven. Uitgaande van de gemaakte ‘cascadering’ van de doelstellingen naar de meetbare resultaten kan geconstateerd worden dat vanuit deze (methodische) benaderingslijn de doelstellingen van W600 zijn gerealiseerd.

233 De andere lijn is het beeld wat volgt uit de interviews in het kader van dit Rekenkameronderzoek. Deze reiken de volgende inzichten aan:

- (a) Een belangrijk succes is dat Weert en de Weertenaar weer trots op zichzelf zijn. Bij de start van de activiteiten was er nog sprake van een stevige portie weerstand (‘de gemeente moet zo nodig een feestje vieren’) maar dat is in de loop van het jaar omgebogen. Er was een kanteling waarneembaar waarbij mensen niet meer tot de criticasters wilden behoren maar bij de trotse burger. De actieve participatie vanuit de gemeenschap, het federatieve model, is daarbij een belangrijke succesfactor geweest. De regie werd gevoerd vanuit W600, de uitvoering door en in de Weerter gemeenschap. Die gemeenschap heeft zijn rol gepakt en met verve ingevuld;
- (b) Nog steeds wordt de voorzitter van het Stichtingsbestuur (als burgemeester) aangesproken door vele inwoners die het een fantastische happening vonden. Ook wordt hij door collega burgemeesters in het land aangesproken op dit succes en wordt gevraagd naar de Weerter aanpak om die zelf ook te kunnen toepassen op toekomstige activiteiten en festiviteiten in hun plaatsen en steden;
- (c) Ook in 2015 ijlt het positieve effect nog na van W600. Als een vorm van positieve bijvangst hebben diverse initiatieven een ‘boost’ gekregen, waarvan de kiem is gelegd in 2014 bij de W600 activiteiten. Een voorbeeld is de actuele Chinese interesse in zakelijk onroerend goed. Maar ook in termen van bestuurlijke positionering staat Weert (weer) uitstekend op de kaart, regionaal en provinciaal.

234 Deze benaderingslijn kent geen expliciete relatie met de vijf doelstellingen, alhoewel er wel raakvlakken zijn in termen van meerjarig nut en een doorwerkende economische impuls. In het kader van dit Rekenkameronderzoek moet het dan ook eerder gezien worden als een nadere inkleuring van het positieve beeld wat opgemaakt kan worden uit het gehouden evaluatieonderzoek (de eerste benaderingslijn).

Onderzoeksvraag 7: In welke mate is de uitgevoerde evaluatie door Stichting W600 overeenkomstig de werkelijkheid?

235 Deze onderzoeksvraag heeft geen betrekking op het door de Stichting W600 opgestelde evaluatierapport, maar op het door bureau Toponderzoek uitgevoerde *waarderingsonderzoek*. De resultaten van dat onderzoek zijn gebruikt in het evaluatierapport wat door de Stichting zelf is opgesteld. De beantwoording van onderzoeksvraag 7 betreft een zijbelichting op de methodetechnische kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek.

236 Toponderzoek heeft in opdracht van de Stichting W600 een evaluatieonderzoek uitgevoerd onder 2 doelgroepen (Inwoners en niet-inwoners van Weert). In de vraagstelling vanuit W600¹⁶ staat dat de vraag aan Toponderzoek betreft ‘het houden van enkele onderzoekjes om de waardering van het jubileumjaar bij bestuur, inwoners en sponsors verantwoord te kunnen duiden’. Voor beide doelgroepen was de insteek om tot een minimale response van 300 te komen. Voor de inwoners is daarbij gebruik gemaakt van het Weert TV panel in samenwerking met Weert de Gekste. Het betreft plm. 40.000 inwoners. Er hebben 349 personen meegedaan aan het onderzoek. Voor de niet-inwoners is een regionale telefonische enquête gehouden onder 8 Nederlandse en 5 Belgische gemeenten, die in een cirkel van ongeveer 25 kilometer van Weert liggen. Het betreft 117.500 huisadressen. Er hebben 354 personen deelgenomen aan het onderzoek.

237 De resultaten van het waarderingsonderzoek kennen een prominente plaats in het evaluatierapport van de Stichting W600 en worden ook gehanteerd bij de beantwoording van de vraag of de geformuleerde meetbare resultaten ook zijn gehanteerd (zie ook onderzoeksvraag 6). Methodisch gezien roept dat de vraag op omtrent de representativiteit van het onderzoek, hoewel dat nooit als formele eis is gesteld aan Toponderzoek.

- 238 Om de representativiteit te kunnen bepalen zijn drie elementen relevant¹⁷:
- (a) De grootte van de populatie: Hoeveel mensen bevat de groep die de steekproef voorstelt? De steekproefgrootte wijzigt niet veel voor een populatie groter dan 20.000;
 - (b) De foutenmarge: dit is het positieve of negatieve getal dat meestal wordt weergegeven in opiniepeilingresultaten van dagbladen of televisie. Bijvoorbeeld, als een foutenmarge van 4% gebruikt wordt en 47% van de steekproef een bepaald antwoord geeft, dan kan men er ‘zeker’ van zijn dat als diezelfde vraag aan de volledige populatie was gesteld, tussen 43% (47-4) en 51% (47+4) datzelfde antwoord zouden gekozen hebben;

¹⁶ Mailverkeer tussen W600 en bureau Toponderzoek 8 december 2014.

¹⁷ <https://nl.checkmarket.com/kb/hoe-bereken-ik-de-grootte-van-mijn-steekproef/>

- (c) Het betrouwbaarheidsniveau: dit vertelt hoe zeker men kan zijn van de foutenmarge.

239 Voor beide doelgroepen (inwoners en niet-inwoners) geldt een populatie van groter dan 20.000, daarmee wordt de bovengrens zoals bij punt (a) in de vorige alinea gesteld overschreden en is het verschil in omvang tussen de doelgroep inwoners (40.000) en niet inwoners (117.500) niet meer significant in termen van representativiteit. Een foutenmarge van 5% is gangbaar bij marktonderzoek.

240 Er zijn praktische hulpmiddelen beschikbaar om op basis hiervan een uitspraak te doen over de representativiteit¹⁸. Gegeven het feit dat voor beide doelgroepen een populatie is gepeild in orde grootte van 350 deelnemers dan ontstaat het beeld dat met een gangbaar foutenmarge van 5% er sprake is van een steekproef met een betrouwbaarheidsniveau van ongeveer 94%. Dit is de mate van representativiteit van het uitgevoerde waarderingsonderzoek voor beide doelgroepen. Hoewel statistische representativiteit derhalve niet als eis is gesteld, is er wel sprake van.

241 Aanvullend geldt voor de doelgroep inwoners, waarbij gebruik gemaakt is van het panel van Weert TV in samenwerking met Weert de Gekste, dat ook de samenstelling van dit panel een representatieve opbouw kent. Representatief in termen van spreiding, leeftijd, geslacht etc. is. Het beeld wat gegeven wordt is een representatieve dwarsdoorsnede van de gepeilde populatie. Bij de niet-inwoners is de inhoudelijke representativiteit geen expliciet punt, wel is conform professionele standaards het telefonisch onderzoek uitgevoerd (inclusief verwijzing naar het bel me niet register).

242 Geconstateerd kan worden dat het onderzoek door Toponderzoek voor beide doelgroepen op een professionele wijze is uitgevoerd, met representatieve uitkomsten. Toponderzoek heeft de opdracht aanvaard en conform opdracht opgeleverd.

¹⁸ Zie bijvoorbeeld: <http://www.allesovermarktonderzoek.nl/Steekproef-algemeen/steekproefcalculator>

3 Analyse en conclusies

301 Op grond van de verkregen feitelijke resultaten kan een analyse gemaakt worden die leidt tot conclusies. De resultaten ervan staan in dit hoofdstuk weergegeven. De conclusies kennen een 1-op-1 relatie met de gerapporteerde feiten uit het vorige hoofdstuk en bij de onderbouwing is getracht hierbij zo volledig mogelijk aan te sluiten.

302 De volgende conclusies worden getrokken:

- (a) De totale financiële bijdrage van de gemeente Weert aan de W600-activiteiten bedraagt €809.117;
- (b) De omvang van de gemeentelijke facilitering staat los van de scenariokeuze met betrekking tot de gemeentelijke financiële bijdrage;
- (c) De doelstellingen van W600 zijn niet bijgesteld onder invloed van de lagere financiële bijdrage van de gemeente Weert;
- (d) Er is geen sprake van gedwongen winkelnering bij de besteding van W600 bijdragen door evenementen;
- (e) De doelstellingen van W600 zijn gerealiseerd;
- (f) Het evaluatieonderzoek van W600 is op een professionele wijze uitgevoerd, met representatieve uitkomsten;
- (g) De gemeenteraad van Weert is op meerdere momenten geïnformeerd over de voortgang en afronding van de W600 activiteiten.

303 Hierna worden deze conclusies afzonderlijk toegelicht.

De totale financiële bijdrage van de gemeente Weert aan de W600 activiteiten bedraagt €809.117

304 De totale financiële bijdrage van de gemeente Weert aan de W600 activiteiten betreft een bedrag van €809.117: €450.000 aan subsidie voor de Stichting W600 en €359.117 aan overige door de gemeente gedragen kosten met een herkenbare relatie naar W600. In dit bedrag is een totale personele inzet verdisconteert van ruim 4.000 uur (4.028,5 uur).

305 Benadrukt wordt dat dit een conclusie is met betrekking tot de totale omvang van de bijdrage. Uit de onderzoeksdocumentatie volgt ook het beeld dat voor beide onderdelen van deze bijdrage in de dekking is voorzien. Met betrekking tot de subsidie is de dekking gedaan vanuit de algemene reserve. De overige door de gemeente gedragen kosten zijn gedekt uit de lopende begroting en hebben derhalve niet geleid tot aanwending van extra dekkingsmiddelen. Dit is gedetailleerd gespecificeerd in de notitie 'Facilitering Weert 600 jaar stad'.

306 De Rekenkamer constateert dat dit totale kostenbeeld niet als een geheel is bestuurd vanuit de gemeente. Met betrekking tot de gemeentelijke facilitering is invulling gegeven aan de ruimhartigheid zoals door de gemeenteraad uitgesproken. Echter, daarbij is geen bedrag genoemd. Ook is geen norm gesteld wat de totale gemeentelijke bijdrage zou mogen zijn. Geconcludeerd kan worden dat de gemeentelijke bijdrage op de afzonderlijke onderdelen is bestuurd, zonder dat er sprake is van een samenhangende totale sturing. Naar de mening van de Rekenkamer vraagt de omvang van de totale bijdrage wel tot een dergelijke samenhangende sturing. Daar kan dan ook de (tussentijdse) informatievoorziening aan de gemeenteraad aan worden gerelateerd.

De omvang van de gemeentelijke facilitering staat los van de scenariokeuze met betrekking tot de gemeentelijke financiële bijdrage

307 Uit het onderzoek blijkt dat er is geen sprake van een communicerend vat tussen de lager dan (door de Stichting W600) verwachte financiële bijdrage van de gemeente en de facilitering vanuit de gemeente. De besluitvorming over beide onderdelen vond plaats in andere tijdvlakken. De besluitvorming omtrent de financiële bijdrage vond plaats in de raadsvergadering van 26 juni 2013, terwijl de personele inzet zich gedurende het jaar 2014 heeft gevormd. Deze inzet volgde mede uit de raadsnotie van 26 juni 2013, waarbij gesproken is over een *ruimhartige facilitering*, naar analogie van de facilitering van het recente OLS binnen de gemeente Weert (Stramproy 2013).

308 De lagere bijdrage (goud in plaats van zilver) aan de Stichting W600 betekende in de praktijk dat er minder budget was om een financiële bijdrage te verstrekken aan de evenementen. De gemeentelijke facilitering was voor de Stichting W600 een positieve omgevingsfactor waar zij zelf geen invloed op had en ook niet geprobeerd heeft om op te sturen.

De doelstellingen van W600 zijn niet bijgesteld onder invloed van de lagere financiële bijdrage van de gemeente Weert

309 De doelstellingen van W600 zijn door de Stichting W600 niet bijgesteld na het besluit tot het zilveren scenario door de gemeente. De bijstelling naar het zilveren scenario heeft weinig effect gehad op de te organiseren evenementen. Er werd alle energie gezet op wat wel mogelijk was in plaats van wat niet mogelijk was als gevolg van de lagere gemeentelijke subsidie. Daarbij is in die zin creatief gewerkt dat sponsors zich rechtstreeks tot de evenementen hebben gewend, zodat deze toch doorgang konden vinden.

310 Vanuit de Stichting W600 is veel meer naar de kostenefficiëntie gekeken dan om pogingen te doen om alsnog meer inkomsten/financiële bijdragen te verkrijgen. Geen zoektocht naar extra geld, maar inzet op het slim organiseren van middelen en materiaal voor de evenementen.

Er is geen sprake van gedwongen winkelnering bij de besteding van W600 bijdragen door evenementen

311 De Rekenkamer concludeert dat er geen sprake is van gedwongen winkelnering bij de besteding van de financiële bijdrage vanuit de Stichting W600 aan de evenementen. Wel was het zo dat de Stichting lucratieve afspraken had gemaakt waar evenementen met korting zaken konden doen. Daar is vanuit de Stichting W600 op gewezen, maar met bestedingsvrijheid voor de evenementen.

312 In dit Rekenkameronderzoek spitst dit vraagstuk van ‘gedwongen winkelnering’ zich toe op de communicatie. Met drie partijen zijn afspraken gemaakt. Deze partijen hadden zitting in de werkorganisatie W600, onderdeel communicatie. Bij het toekennen van een financiële bijdrage vanuit de Stichting W600 werden de randvoorwaarden meegestuurd, waarin wordt gesteld dat het ingediende evenement voldoet aan een aantal randvoorwaarden, waaronder dat de marketing en communicatie afgestemd dient te worden met de Stichting W600 ‘om conflicterende situaties te voorkomen en meerwaarde te bereiken’. In de praktijk betekende dit vooraf afstemming met de werkorganisatie W600, onderdeel communicatie. Deze afstemming was een verplichte voorwaarde om voor een financiële bijdrage in aanmerking te komen.

313 ‘Afstemming plegen met’ staat niet gelijk aan ‘zaken doen met’. Insteek van de Stichting W600 was afstemming om zoveel als mogelijk een samenhangende uitstraling tot stand te brengen. Er werd ook een financiële bijdrage versterkt door de Stichting W600 als er geen zaken gedaan werd met (een van) de drie communicatiebureaus: uit het onderzoek volgt dat bij 80% van de evenementen geen gebruik is gemaakt van de diensten van (een van) de drie communicatiebureaus terwijl er wel een financiële bijdrage vanuit de Stichting W600 werd verstrekt.

314 De Rekenkamer merkt wel op dat de gekozen formuleringen in de randvoorwaarden de indruk kunnen wekken dat er mogelijk sprake is van gedwongen winkelnering, hoewel daar dus nadrukkelijk geen sprake van is. Door de evenementen vervolgens binnen de werkorganisatie, onderdeel communicatie, te ‘verdelen’ over de drie communicatiebureaus waarmee moest worden afgestemd, kan deze indruk wel versterkt worden. Het ware duidelijker geweest als in de formulering van de randvoorwaarden expliciet zou zijn aangegeven dat er sprake is van volledige bestedingsvrijheid bij de organisatoren van de evenementen die een bijdrage kregen vanuit de W600 organisatie.

De doelstellingen van W600 zijn gerealiseerd

315 Het onderzoek laat zien dat de doelstellingen van W600 zijn gerealiseerd, een conclusie die langs twee lijnen wordt onderbouwd. De eerste lijn is die van de inhoud van het evaluatierapport van de Stichting W600. In dat rapport staat de verdere concretisering van de vijf centrale projectdoelstellingen in meetbare resultaten en wordt er verantwoording over afgelegd. In de evaluatie wordt niet op alle geformuleerde meetbare resultaten expliciet gerapporteerd, maar het algemene beeld is positief en onderbouwd met feiten die een objectief beeld geven. Uitgaande van de gemaakte ‘cascadering’ van de doelstellingen naar de meetbare resultaten kan geconstateerd worden dat vanuit deze (methodische) benaderingslijn de doelstellingen van W600 zijn gerealiseerd.

316 De andere lijn is het beeld wat volgt uit de interviews in het kader van dit Rekenkameronderzoek. Deze laten positieve feedback zien vanuit de inwoners van Weert, van bestuurders van andere gemeenten en ook positieve effecten op economisch gebied. Deze benaderingslijn kent geen expliciete relatie met de vijf centrale projectdoelstellingen, alhoewel er wel raakvlakken zijn in termen van meerjarig nut en een doorwerkende economische impuls. In het kader van dit Rekenkameronderzoek moet het dan ook eerder gezien worden als een nadere inkleuring van het positieve beeld wat opgemaakt kan worden uit het gehouden evaluatieonderzoek (de eerste benaderingslijn).

Het evaluatieonderzoek van W600 is op een professionele wijze uitgevoerd, met representatieve uitkomsten

317 Toponderzoek heeft in opdracht van de Stichting W600 een evaluatieonderzoek uitgevoerd onder 2 doelgroepen (Inwoners en niet-inwoners van Weert). De resultaten van het waarderingsonderzoek kennen een prominente plaats in het evaluatierapport van de Stichting W600. Gelet hierop heeft de Rekenkamer zich daarbij gebogen over de representativiteit van het onderzoek, hoewel dat nooit als formele eis is gesteld aan Toponderzoek.

318 Gegeven het feit dat voor beide doelgroepen een populatie is gepeild in orde grootte van 350 deelnemers dan ontstaat het beeld dat met een gangbaar foutenmarge van 5% er sprake is van een steekproef met een betrouwbaarheidsniveau van ongeveer 94%. Dit is de mate van representativiteit van het uitgevoerde waarderingsonderzoek voor beide doelgroepen. Hoewel statistische representativiteit derhalve niet als eis is gesteld, is er wel sprake van.

319 Aanvullend geldt voor de doelgroep inwoners, waarbij gebruik gemaakt is van het panel van Weert TV in samenwerking met Weert de Gekste, dat ook de samenstelling van dit panel een representatieve opbouw kent. Representatief in termen van spreiding, leeftijd, geslacht etc.. Het beeld wat gegeven wordt is een representatieve dwarsdoorsnede van de gepeilde populatie. Bij de niet-inwoners is de inhoudelijke representativiteit geen expliciet punt, wel is conform professionele standaards het telefonisch onderzoek uitgevoerd (inclusief verwijzing naar het bel me niet register).

320 De Rekenkamer concludeert dat het onderzoek door Toponderzoek voor beide doelgroepen op een professionele wijze is uitgevoerd, met representatieve uitkomsten.

De gemeenteraad van Weert is op meerdere momenten geïnformeerd over de omvang van de gemeentelijke facilitering

321 Zoals eerder aangegeven heeft de gemeenteraad bij motie verzocht om ondersteuning vanuit de gemeentelijke organisatie bij de W600 activiteiten. Via de raadsmotie van 26 juni 2013 werd het College gevraagd te komen met regels voor de facilitering van de W600 evenementen. In de behandeling van de motie is daarbij gesproken over een *ruimhartige facilitering*, naar analogie van de facilitering van het recente OLS binnen de gemeente Weert (Stramproy 2013). Op meerdere momenten is de raad geïnformeerd over de (ontwikkeling van de) omvang van de gemeentelijke facilitering:

- (a) De raad is via een brief gedateerd 17 januari 2014 geïnformeerd over het besluit van het College hoe aan deze facilitering vorm wordt gegeven, inclusief een bijlage van gespecificeerde activiteiten
- (b) De raadscommissie Algemene Zaken is middels de tussenevaluatie over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2014 over de feitelijke facilitering geïnformeerd;
- (c) In de informatiebijeenkomst Ruimte van 16 september 2015 is de Notitie 'Facilitering Weert 600 jaar stad' aan de orde gesteld, waarin het inzicht wordt geboden in de feitelijke facilitering, de kosten ervan en de dekking van deze kosten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2014.

322 De Rekenkamer concludeert dat hiermee de gemeenteraad op een actieve wijze is geïnformeerd over de omvang en invulling van de gemeentelijke facilitering, als uitwerking van de motie uit juni 2013.

323 Wel wordt hierbij aangetekend dat deze informatievoorziening uitsluitend betrekking had op de facilitering en niet op de totale gemeentelijke bijdrage. Daarbij geldt dat noch voor het totaal van de bijdrage noch voor de facilitering een kwantitatieve norm is gesteld door de gemeenteraad. Daardoor was het niet mogelijk om de informatie over de voortgang te leggen langs een afgesproken meetlat, wat een methodologisch beperking is voor de invulling van de controlerende rol door de gemeenteraad.

Resume: conclusie met betrekking tot de centrale onderzoeksvraag

324 De doelstelling en daarmee de centrale onderzoeksvraag van dit Rekenkameronderzoek luidt: *In welke mate zijn de doelstellingen van het project 'Weert 600 jaar' helder geformuleerd, gehaald, binnen de financiële kaders die door de raad zijn geformuleerd en goed geëvalueerd? En is de raad hier voldoende volledig en tijdig over geïnformeerd?*

325 Op basis van de gemaakte analyse en getrokken conclusies concludeert de Rekenkamer dat de doelstellingen met betrekking tot W600 aantoonbaar zijn gehaald binnen de aangegeven financiële kaders met betrekking tot de gemeentelijke bijdragen. De raad is hier volledig en tijdig over geïnformeerd. Het daarbij gehanteerde evaluatieonderzoek van Toponderzoek is op een methodologisch professionele wijze uitgevoerd met representatieve uitkomsten.

326 Bij deze positieve conclusies geldt de kanttekening dat de financiële kaders deels wel (subsidie) en deels niet (facilitering) kwantitatief genormeerd zijn, zodat de kaders veel ruimte en vrijheid boden voor de feitelijke invulling van de gemeentelijke bijdrage op het onderdeel facilitering. Ook – of wellicht mede daardoor – ontbrak het aan een door de raad gestelde norm met betrekking tot de totale omvang van de gemeentelijke bijdrage aan de W600 activiteiten. De lacune in deze kaderstelling door de raad heeft er mede toe geleid dat tijdens de (tussentijdse) informatievoorziening aan de raad er geen vergelijking gemaakt kon worden tussen budget en realisatie, wat de invulling van de controlerende rol bemoeilijkt.

4 Aanbevelingen

401 Op basis van de in het vorige hoofdstuk getrokken conclusies kan een aantal aanbevelingen worden geformuleerd. Deze luiden:

- (a) Versterk de kaderstellende en controlerende van de gemeenteraad door bij activiteiten waarbij een gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt altijd een meetbare norm te stellen;
- (b) Bestuur de gemeentelijke bijdrage aan evenementen integraal en samenhangend;
- (c) Geef het FVO de opdracht om de aanbevelingen uit te voeren en na een jaar te evalueren op welke wijze ze in praktijk zijn gebracht;
- (d) Koester de succesvolle aanpak van W600 en draag dit actief uit!

402 Deze aanbevelingen worden hierna toegelicht.

Versterk de kaderstellende en controlerende van de gemeenteraad door bij activiteiten waarbij een gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt altijd een meetbare norm te stellen

403 Bij de analyse is geconcludeerd dat de financiële kaders deels wel (subsidie) en deels niet (facilitering) kwantitatief genormeerd zijn, zodat de kaders veel ruimte en vrijheid boden voor de feitelijke invulling van de gemeentelijke bijdrage op het onderdeel facilitering. Ook ontbrak het aan een door de raad gestelde norm met betrekking tot de totale omvang van de gemeentelijke bijdrage aan de W600 activiteiten. De lacune in deze kaderstelling door de raad heeft er mede toe geleid dat tijdens de (tussentijdse) informatievoorziening aan de raad er geen vergelijking gemaakt kon worden tussen budget en realisatie, wat de invulling van de controlerende rol bemoeilijkt. Feitelijk gezien neemt de raad geen duidelijke besluiten ergo zijn genomen besluiten onvoldoende concreet en meetbaar geformuleerd.

404 Dit kan voorkomen worden door als gemeenteraad het hebben van een meetbare norm als kader te stellen voor activiteiten waarbij een gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt. De Rekenkamer beveelt aan om dit aspect te (gaan) hanteren bij de invulling van de kaderstellende rol, waardoor ook de controlerende taak versterkt kan worden ingevuld.

405 Deze aanbeveling raakt ook de alertheid van de raad zelf met betrekking tot het kwalitatieve gebruik van de eigen instrumenten (raadsbesluiten, maar deze alertheid geldt ook ten aanzien van moties en amendementen). Ook is hierbij een rol weggelegd voor de Griffie, vanuit de rol als adviseur, ondersteuner en bewaker van de kwaliteit van de besluitvorming in de gemeenteraad.

Bestuur de gemeentelijke bijdrage aan evenementen integraal en samenhangend

406 In het onderzoek wordt geconcludeerd dat de gemeentelijke bijdrage op de afzonderlijke onderdelen is bestuurd, zonder dat er sprake is van een samenhangende totale sturing. Naar de mening van de Rekenkamer vraagt de omvang van de totale bijdrage wel tot een dergelijke samenhangende sturing. Daar kan dan ook de (tussentijdse) informatievoorziening aan de gemeenteraad aan worden gerelateerd. Indien het College een dergelijke integrale samenhang hanteert in de besturing, kan daar ook de informatievoorziening aan de raad worden geënt.

Geef het FVO de opdracht om de aanbevelingen uit te voeren en na een jaar te evalueren op welke wijze ze in praktijk zijn gebracht

407 Beide voorafgaande aanbevelingen hebben betrekking op de kwaliteit van het werk van de gemeenteraad, op de versterking van de kaderstellende en controlerende rol. Daar waar het Fractievoorzittersoverleg (FVO) als ‘dagelijks bestuur’ van de raad tevens een taak heeft met betrekking tot de organisatie en kwaliteit van het werk van de raad, wordt aan dit orgaan een expliciete rol geadviseerd met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen. Met name daar waar het de verbetering van de kwaliteit van de eigen instrumenten en besluitvorming betreft, zowel in termen van alertheid/scherpte maar ook in feitelijk gebruik. Daar waar nodig kan de Griffie daarbij ondersteuning bieden.

Koester de succesvolle aanpak van W600 en draag dit actief uit!

408 W600 is een succes, zowel in zijn resultaat als in zijn organisatie. De Rekenkamer beveelt aan om de succesformule uit te werken in een ‘Weerter Model’ en dit actief uit te dragen naar andere gemeenten die zich geplaatst zien voor grote evenementen. Succesformule bij voorbeeld in termen van de Governance, de rol van vrijwilligers in het bestuur, het betrekken van verenigingen, de inzet van een bredere sponsormix en met nadruk ook het vermogen om de talloze vrijwilligers bij de uitvoering van de diverse evenementen enthousiast te maken en te houden als ware ambassadeurs van de evenementen en daarmee van het totale project. Het actief uitdragen van dit succes onderstreept de waardering voor de geleverde prestaties!

5 Bestuurlijke reactie

Rekenkamer gemeente Weert
De heer drs. ing. A.M.A. van Drunen MSC
Postbus 950
6000 AZ WEERT

Weert, 6 januari 2016

Onderwerp : Concept-rapport in het kader van het onderzoek "Weert 600 jaar stad"

Beste meneer van Drunen,

Met uw brief van 9 december 2015 biedt u ons het concept-rapport aan in het kader van het onderzoek "Weert 600 jaar stad". U geeft ons tot uiterlijk 13 januari 2016 de gelegenheid voor een bestuurlijke reactie op dit concept. Deze reactie treft u hieronder aan.

Dank voor het verwerken van onze opmerkingen uit onze technische reactie van 12 november 2015.

Met instemming hebben wij kennis genomen van uw rapportage. Het rapport getuigt van een grondig onderzoek. Bovendien doet dit rapport recht aan het succes dat we met de viering van dit jubileum, mét, dóór en vóór onze inwoners hebben weten te bereiken.

Wij voelen slechts behoefte om een opmerking te plaatsen naar aanleiding van conclusie (a) en aanbeveling (b) over de uitgaven en de integrale sturing.

In uw rapport becijfert u de totale financiële uitgaven van de gemeente met een herkenbare relatie naar W600. Zoals u bekend is uit de overlegde stukken en de gegeven toelichtingen, bevat uw totaalstelling deels bijdragen die ook regulier in 2014 hadden plaatsgevonden, ook als er geen W600 was geweest. Daarvoor zijn ook reguliere subsidies toegekend. Voorts hechten wij er aan er op te wijzen dat gedurende het hele jaar zowel ambtelijk als bestuurlijk, door de portefeuillehouder en het college, integraal gestuurd op alle activiteiten die onder vlag van Weert 600 plaatsvonden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

M.H.F. Knaapen
gemeentesecretaris

A.A.M.M. Heijmans
burgemeester

6 Nawoord

601 Geacht college, wij danken u voor uw bestuurlijke reactie op ons onderzoek.

602 Met betrekking tot uw opmerking over de financiële uitgaven onderstrepen wij de insteek van het onderzoek om het totale beeld te presenteren, hetgeen onverlet laat dat hier uitgaven in zitten die ook zouden zijn gedaan als er geen W600 activiteiten zouden hebben plaatsgevonden. Nu ze echter een herkenbare relatie met W600 hebben gehad in 2014, hebben wij ze in het totaalbeeld van het onderzoek betrokken.

603 Onze aanbeveling met betrekking tot de integraliteit betreft de integrale sturing op de gemeentelijke (financiële) bijdrage. Het onderzoek laat zien dat met betrekking tot de gemeentelijke facilitering invulling is gegeven aan de ruimhartigheid zoals door de gemeenteraad uitgesproken. Echter, daarbij is geen bedrag genoemd. Ook is geen norm gesteld wat de totale gemeentelijke bijdrage zou mogen zijn (derhalve voor de subsidie plus de facilitering). Als er geen bedrag en/of norm is gesteld dan kan er ook niet integraal gestuurd worden. Om die reden hebben wij geconcludeerd dat er geen sprake is van een samenhangende totale sturing.

604 Graag danken wij via u de ambtelijke organisatie en de betrokken bestuurders (van de gemeente en van de Stichting W600) voor de prettige samenwerking in dit onderzoek en zien uit naar de implementatie van onze aanbevelingen.

Met vriendelijke groeten,
Rekenkamer Weert

Drs. ing. A.M.A. van Drunen Msc
Voorzitter.